

rådsmøder (udenrigsministre), uformelle ministermøder (forsvarsministre) og møder i regeringskonferencen. For rådsmøder (udenrigsministre) er praksis også fast i den forstand, at regeringen efter det af udenrigsministeren tilkendegivne foretager en konkret vurdering i henhold til grundlovens § 19, stk. 3, af, om der foreligger væsentligt nyt i de sager, der vedrører den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik. I bekræftende fald forelægges sagerne under deres respektive substanspunkter.

6. Hidtidig praksis for behandlingen af FUSP-sager i Europaudvalget

Europaudvalget har lige siden sin oprettelse i 1973 behandlet de sager, der står på dagsordenen for *EU's Ministerråd*. Som nævnt i afsnit 4 har samarbejdet i EU efterhånden - især efter ikrafttrædelsen af Maastrichttraktaten i 1993 - udviklet sig til også at omfatte EU's fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik. Også FUSP-sager står derfor nu på dagsordenen for Ministerrådets møder.

På *dagsordenen* for Europaudvalgets møder er disse sager opført blandt de øvrige sager, og det fremgår ikke af dagsordenen, hvilke sager der hører hjemme i søjle 1, søjle 2 og søjle 3. Det er naturligt, at man behandler alle sagerne på samme måde. Dels har nogle sager blandet hjemmelsgrundlag, altså hjemmel i artikler vedrørende søjle 1, 2 og 3. Dels er hele ideen med den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik, at hvis udenrigsministrene i EU kan blive enige om et udenrigspolitisk emne, kan de udtale sig med langt større vægt, fordi EU er en økonomisk supermagt. F.eks. får et ønske om styrkelse af menneskerettighederne i et bestemt land større vægt, hvis EU kan true med handelssanktioner eller med at indstille udviklingshjælpen, såfremt menneskerettighederne stadig bliver undertrykt.

Regeringen *forelægger* disse sager på samme måde som andre sager. Dels orienteres Europaudvalget skriftligt om dem forud for mødet, idet de er omtalt i det udsendte samlenotat. Dels forelægger udenrigsministeren dem mundtligt på Europaudvalgets møde. Som eksempel på sager på Europaudvalgets dagsorden, der hører hjemme i søjle 2, eller som i hvert tilfælde har større udenrigspolitisk rækkevidde, kan fra indeværende folketingsår nævnes:

- EU's fælles Ruslands-strategi på baggrund af krigen i Tjetjenien

- Frihandelsaftale med Mexico på baggrund af menneskerettighedssituationen
- Finansiering af FN
- EU-Afrika topmøde i Kairo
- Minerydningsaktion i Kroatien
- Våbenembargo vedrørende Etiopien og Eritrea

I 1973 traf regeringen aftale med Markedsudvalget om, at den i EF-sager »af større rækkevidde« ville forelægge et *forhandlingsoplæg* forud for vedtagelsen i Rådet. I 1996 gik regeringen med til at udvide denne forpligtelse til også at omfatte sager inden for søjle 3. For så vidt angår søjle 2, rådfører regeringen sig med Europaudvalget, men har ikke forpligtet sig til at forelægge forhandlingsoplæg. Alligevel har regeringen i enkelte tilfælde gjort det. Som eksempel herpå kan fra indeværende folketingsår nævnes:

- Europæisk sikkerheds- og forsvarsdimension
- Fælles aktion på grundlag af artikel 14 i TEU om kontrol med teknisk assistance relateret til visse former for militær slutbrug
- EU's udvidelse med de central- og østeuropæiske lande, Cypern og Malta

Drøftelsen af sagerne i Europaudvalget afhænger ikke af, hvilke artikler i Traktaten der er hjemmelsgrundlaget (altså i hvilken søjle samarbejdet finder sted). Den afhænger heller ikke af, om der er tale om en retsakt, eller hvilken »overskrift« man bruger (direktivforslag, forordningsforslag, fælles strategi, fælles aktion, fælles holdning, resolutionsudkast, erklæring, formel vedtagelse osv.). Det afgørende for, hvad der giver anledning til debat i Europaudvalget, er den politiske interesse, der er for sagens substans.

Det hænder, at udenrigsministeren nævner, at en sag er forelagt i Det Udenrigspolitiske Nævn, men det afholder ikke medlemmerne af Europaudvalget fra at diskutere den med udenrigsministeren, hvis de finder den politisk interessant.

Møderne i Det Europæiske Råd, de såkaldte *topmøder*, forelægges efter fast praksis både i Det Udenrigspolitiske Nævn og i Europaudvalget. Som regel nøjes stats- og regeringscheferne med at udstikke de overordnede retningslinjer, som senere følges op i de enkelte Ministerråd i form af forslag til retsakter. Der træffes som regel ikke juridisk bindende beslutninger på topmøderne. Derfor er det sjældent, at regeringen i forbindelse med topmødeforelæggelser forelægger forhandlingsoplæg i Europaudvalget. Men